

Class- III (Unit- I)
Session – 2026- 2027
Subject- Punjabi

April - 2026

Topic – ਪਾਠ-1 ਮਾਂ-ਬੋਲੀ **ਪਾਠ-2 ਕੋਮਲ ਦੀ ਸਿਆਣਪ**

ਵਿਆਕਰਨ – ਲਿੰਗ ਬਦਲੇ, ਵਚਨ ਬਦਲੇ, ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਬਦ, ਅਸ਼ੁੱਧ/ਸ਼ੁੱਧ

- **No. of days required to complete the topic – 20**

1. Knowledge objective – Learning Outcomes

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹ ਦੇਖਣਗੇ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ 'ਕਵਿਤਾ' ਵਿੱਚ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਠ-2 ਕੋਮਲ ਦੀ ਸਿਆਣਪ ਪਾਠ ਵਿੱਚ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

2. Understanding Objective

ਵਿਆਕਰਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ।

3. Skill Objective

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ।

- **Previous Knowledge Testing**

1. ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਸਾਡੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਹੈ?
2. ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ?
3. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਸਿਆਣੇ ਬੱਚੇ ਕਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

- **Teaching Aids** – Chalk, Duster, Board, Charts, Books, Youtube links.

- **Pedagogical Strategies**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਠ-1 ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਕਵਿਤਾ ਦੀ Reading ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਵਿਤਾ ਨੂੰ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਾਠ-2 ਕੋਮਲ ਦੀ ਸਿਆਣਪ ਪਾਠ-2, ਸਿਆਹੀ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਠ ਨੂੰ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਾਠ ਵਿੱਚੋਂ ਐਖੇ-ਸ਼ਬਦ, ਸ਼ਬਦ ਅਰਥ, make sentences ਅਤੇ Back Exercise ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਦਾ ਨਾਲ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਤਰ ਵੀ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਆਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਦੇ ਕੇ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਸ ਨੂੰ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝ ਸਕਣ।

- **Flash-Cards** – Experimental Learning

ਵਿਆਕਰਨ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ Flash Cards ਬਣਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਬਦਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਚਿੱਤਰ ਗੱਤੇ ਤੇ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

- **Art Integration**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਠ-1 ਅਤੇ ਪਾਠ-2 ਸੰਬੰਧੀ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਏ ਜਾਂ ਕਾਪੀ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਾਠ-1 ਵਿੱਚ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਤੀ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਾਠ-2 ਰਾਹੀਂ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਗੁਣ ਧਾਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।

- **Interdisciplinary linkages and infusion of life skills**

ਪਾਠ-1 ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਵੇਂ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਰੱਖਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਠ-2 ਕੋਮਲ ਦੀ ਸਿਆਣਪ ਪਾਠ ਰਾਹੀਂ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ।

- **Recapitulation**

ਇਸ ਦੇ ਵਿੱਚ Recapitulation ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ Oral Revisions ਵੀ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

- **Resources including ICT (Information and Communication Technology)**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ Youtube Videos and link share ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝ ਸਕਣ।

1. <https://youtu.be/QAOn60hAB64> (Ling Badlo)
2. <https://youtu.be/rLjr-/6/qNM> (Vachan Badlo)
3. <https://youtu.be/8GP-Xodf4y8> (Virodhi Shabad)
4. <https://youtu.be/TchSHK6qbl> (Ashudh Shudh Shabad)

- **Assessment Items**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ Assessment sheets ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਜਿਵੇਂ:-

ਲਿੰਗ ਬਦਲੇ		ਵਚਨ ਬਦਲੇ	
1.	ਮੁੰਡਾ –	1.	ਤੇਤਾ –
2.	ਸ਼ੇਰ –	2.	ਬੇਤਲ –

- **Feedback and Remedial Teaching**

Reading ਵਿੱਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬੱਚਿਆਂ ਵੱਲ ਵੱਧ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕੋਲ ਬੁਲਾ ਕੇ Reading ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਲਿਖਾਈ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਪੀ ਵਿੱਚ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

- **Inclusive Practices and Full Participation without discrimination.**

1. Group Activity
2. Reading Books
3. Watching Videos
4. Charts

Topic – ਪਾਠ-3 ਬਰਫ਼ ਪਾਣੀ (ਦਿਮਾਗੀ ਖੇਡ)

ਪਾਠ-4 ਹੱਥਾਂ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ

ਵਿਆਕਰਨ – ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਨਾਂ, ਰੰਗਾਂ ਦੇ ਨਾਂ

- **No. of days required to complete the topic – 20**
- **Learning Outcomes**
- ਪਾਠ-3 ਬਰਫ਼ ਪਾਣੀ ਪਾਠ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲੋਕ-ਖੇਡਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖੇਡਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪਾਠ-4 ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼-ਸਫ਼ਾਈ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ। ਵਿਆਕਰਨ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ।

2. **Previous Knowledge Testing**

1. ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਖੇਡੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ?
2. ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਿਵੇਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

- **Teaching Aids** – Chalk, Duster, Board, Charts, Books, Youtube links.

- **Pedagogical Strategies**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਪਾਠ-3 ਅਤੇ ਪਾਠ-4 ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਔਖੇ ਸ਼ਬਦ, ਸ਼ਬਦ-ਅਰਥ ਵਾਕ-ਬਣਾਉ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਉਹਨਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਗੇ। ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਅਤੇ ਰੰਗਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਵੇਲੇ ਅਧਿਆਪਕ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਦੇ ਕੇ ਸਮਝਾਵੇਗਾ।

- **Experimental Learning** – (Role-Play)

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ Role Play ਕਰਾ ਕੇ ਪਾਠ ਬਾਰੇ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਣ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਜਲਦੀ ਪਾਠ ਨੂੰ ਸਮਝਣਗੇ।

- **Art Integration**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲੋਕ-ਖੇਡਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਚਿੱਤਰ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰ ਕਾਪੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।

- **Interdisciplinary linkages and infusion of life skills**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਠ-3 ਤੋਂ ਇਹ ਸਮਝ ਆਵੇਗਾ ਕਿ ਮੈਦਾਨ ਜਾਂ ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਖੇਡੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਇਹਨਾਂ ਖੇਡਾਂ ਨੂੰ ਖੇਡਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਾਠ-4 ਤੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਸਾਫ਼-ਸਫ਼ਾਈ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇਗਾ।

- **Recapitulation**

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪਾਠ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ Oral Revision ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। MCQ worksheets ਲਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

- **Resources including ICT (Information and Communication Technology)**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਆਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਅਤੇ ਰੰਗਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਸੰਬੰਧੀ Youtube links ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ Share ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਸਕਣ।

- **Assessment Items**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਮਝ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ Assessment Sheets ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਜਿਵੇਂ:

- **Practice Worksheet**

- ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਉੱਤਰ

ਪ੍ਰ-1 - ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਖੇਡੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁਝ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?

ਪ੍ਰ-2 - ਹੱਥ ਨਾ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਸ਼ਬਦ-ਅਰਥ

1. ਕਾਹਲੀ -

2. ਝਕਾਨੀ -

ਵਾਕ-ਬਣਾਉ

1. ਖੇਡਾਂ -
2. ਸ਼ਾਮ -

- **Feedback and Remedial Teaching**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ Groups ਬਣਾ ਕੇ (Peer Group) ਗਤੀਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਿੱਖਣਗੇ। Writing Improve ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੁਲੇਖ ਰਕਵਾਏ ਜਾਣਗੇ।

- **Inclusive Practices and Full Participation without discrimination.**

1. Group Activity
2. Reading Books
3. Watching Videos
4. Charts

Topic – ਪਾਠ-5 ਰੀਸ ਪਾਠ-6 ਮਾਮੇ ਦਾ ਵਿਆਹ

ਵਿਆਕਰਨ – ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ, ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ, ਮੁਹਾਵਰੇ, ਚਿੱਤਰ ਵਰਣਨ।

- **No. of days required to complete the topic – 20**

- **Learning Outcomes**

1. **Knowledge objective**

ਰੀਸ ਪਾਠ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹ ਸਿੱਖਣਗੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਰਗ ਬਣਨ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਰੀਸ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮਾਮੇ ਦਾ ਵਿਆਹ ਪਾਠ ਰਾਹੀਂ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

2. **Understanding Objective**

ਵਿਆਕਰਨ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ।

3. **Skill Objective**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹ ਸਿੱਖਣਗੇ ਕਿ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਿਹੇ ਜਿਹਾ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਰਹਿਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।

- **Previous Knowledge**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੁੱਛੇਗਾ।

1. ਸ਼ੇਰ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਜਾਨਵਰ ਕਿਉਂ ਡਰਦੇ ਹਨ?
2. ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਿਆਹ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਰਸਮ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ?
3. ਇੱਕੋ ਅਰਥ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ?

- **Teaching Aids** – Chalk, Duster, Board, Charts, Books, Youtube links.

- **Pedagogical Strategies**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਪਾਠ-5 ਅਤੇ ਪਾਠ-6 ਪੜ੍ਹਾਏ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਐਖੇ-ਸ਼ਬਦ, ਸ਼ਬਦ-ਅਰਥ, ਵਾਕ-ਬਣਾਉ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ/ਉੱਤਰ

ਤੇ Back Exercise ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਦੇ ਕੇ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

- **Experimental Learning – (Group Activities)**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ Groups ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇੱਕ ਗਰੁੱਪ ਨੂੰ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਕੇ ਉਸ-ਉੱਪਰ Act ਜਾਂ Role Play ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਸਿੱਖਣਗੇ।

- **Art Integration**

ਪਾਠ-5 ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੁਝ ਲਾਈਨਾਂ ਲਿਖ ਕੇ ਚਿੱਤਰ ਚਿਪਕਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਬੱਚੇ ਇਸ Activity ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਾਲ ਕਰਨਗੇ।

- **Interdisciplinary linkages and infusion of life skills**

ਪਾਠ-5 ਰੀਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੀ ਰੀਸ ਕਰਕੇ ਮੂਰਖਤਾ ਨਾ ਵਿਖਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇਣੀ ਅਤੇ ਪਾਠ-6 ਮਾਮੇ ਦੇ ਵਿਆਹ ਪਾਠ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ।

- **Recapitulation**

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਅਧਿਆਪਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਪਾਠ-ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇਗਾ ਅਤੇ Oral Revision and Written Revision ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

- **Resources including ICT (Information and Communication Technology)**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ Youtube link share ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਲਦੀ ਅਤੇ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝ ਸਕਣਗੇ।

- **Assessment Items**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰੇ ਕੁਝ MCQ Sheets Objective type Questions ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ worksheets ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਸ਼ਬਦ

1. ਘਰ -
2. ਪਾਣੀ -
3. ਹਵਾ -

- **Feedback and Remedial Teaching**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ Reading Improve ਕਰਨ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪਾਠ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।

- **Inclusive Practices and Full Participation without discrimination.**

1. Group Activity
2. Reading Books
3. Watching Videos

Topic – ਪਾਠ-7 ਬਸੰਤ (ਕਵਿਤਾ)

ਵਿਆਕਰਨ – ਗਿਣਤੀ ਲਿਖੋ, ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ, ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਂ, ਸਾਲ ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ, ਚਿੱਤਰ ਵਰਨਣ

- **No. of days required to complete the topic – 21**

- **Learning Outcomes**

1. Knowledge Objective

ਇਸ ਪਾਠ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ।

2. Understanding Objective

ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਆਕਰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ।

3. Skill Objective

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਹ ਸਿੱਖਣਗੇ ਕਿ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਬਸੰਤ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣਾ ਹੈ।

- **Previous Knowledge Testing**

1. ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਰੁੱਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਸੁਹਾਵਣੀ ਰੁੱਤ ਕਿਹੜੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
2. ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
3. ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੋਂ ਬਸੰਤ ਪੰਚਮੀ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਮਨਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

- **Teaching Aids** – Chalk, Duster, Board, Charts, Books, Youtube links.

- **Pedagogical Strategies**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਆਕਰਨ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਦੇ ਕੇ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਲਦੀ ਅਤੇ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝਣਗੇ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅਧਿਆਪਕ ਪਾਠ ਦੀ Reading ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਏਗਾ ਅਤੇ ਐੱਖੇ-ਸ਼ਬਦ, ਸ਼ਬਦ-

ਅਰਥ, ਵਾਕ ਬਣਾਉ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ Back-Exercise ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਉੱਤਰ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ।

- **Experimental Learning – (Flash-Cards)**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਕਰਨਿਕ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ Flash-Cards ਬਣਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣਗੇ ਅਤੇ Explain ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਣ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਜਲਦੀ ਸਿੱਖ ਜਾਣਗੇ।

- **Art Integration**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬਣਾਉਣ ਤੇ ਤਸਵੀਰਾਂ ਚਿੱਪਕਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਫੁੱਲਾਂ ਅਤੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹਨਾਂ ਉੱਪਰ ਕੁਝ ਲਾਈਨਾਂ ਲਿਖਣ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।

- **Interdisciplinary linkages and infusion of life skills**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝ ਆਵੇਗਾ ਕਿ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀ ਮਹੱਤਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

- **Recapitulation**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। Oral and Written Revisions ਲਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ MCQ Work Sheets ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

- **Resources including ICT (Information and Communication Technology)**

ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਛੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ, ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਂ, ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਸਾਲ ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੀਆਂ Videos Share ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੁੱਲਾਂ ਅਤੇ ਪੰਛੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ।

1. <https://youtu.be/watch?v=rD6KiKnUdu4>

- **Assessment Items**

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਮਝ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ Assessment sheets ਲਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

- **Feedback and Remedial Teaching**

ਅਧਿਆਪਕ ਦੁਆਰਾ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਉਹਨਾਂ ਲਈ Special Worksheets ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਲਦੀ ਅਤੇ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਸਕਣ।

- **Inclusive Practices and Full Participation without discrimination.**

1. Group Activity
2. Charts
3. Watching Videos
4. Reading Books